Саулукълу, берекетли, насыплы болугъуз, багъалы тиширыула!

Газета издается на балкарском языке с 1924 года.

Интернет-версия: gazeta.zamankbr.ru

ЗАМАН

Орта кюн, 7 март, 2019 жыл №27 (20604)

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ — ВРЕМЯ — ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны къуллугъун болжаллы халда толтургъан К.В. Коковну Тиширыуланы халкъла аралы кюню бла

АЛГЪЫШЛАУУ

Къабарты-Малкъарны хурметли тиширыулары!

Битеу жюрегимден сизни Тиширыуланы халкъла аралы кюню бла алгышлайма!

Бу ариу байрамны энчи жылыуу барды, ол жарыкъ сезимледен толуду. Бюгюн биз сизни ариулулугъузгъа, чырайлылыгызгъа, акылыгъызгъа, тёзюмлюлюгюзге энтта да бир кере сый беребиз. Сизни жашауну кыйматлы, ырахатлы этер кючюгюз барды. Сизни ючюн , сизни насыбгыз ючюн уллу ишле эм харкюнлюк жумушла тындырылдыла.

Бюгюнгю тиширыула башха-башха усталыкълада жетишимли бола билгенлерин туура кёрюзтедиле. Сиз республиканы социал-экономика айныууна да уллу кыйын саласыз. Сизни хайырыгъыздан тин бирликге бла тынчлыкъгъа жетебиз, тёрелерибизни бла маданият къыймматларыбызны сакълаялабыз. Иш кёллюлюгюз, тири жашау позициягъызг кенг жюрегигиз, халаллыгыгъыз ючюн ыразылыгыбызны да билдиребиз.

Эмда, сёзсюз, энчи ыспасха юйюр от жагъаны сакълагъан тиширыула тийишлидиле. Ана сюймеклик чексизди. Жаланда сизни, тиширыуланы, ишде эм юйюрде ырахатлыкъ берир кючюгюз барды, сиз аласыз боюнугъузгъа харкюнлюк юйюр жумушланы эмда сабийле ючюн къайгыыруну. Биз сизни бла ёхтемленнгенлей жашайбыз, сизде табабыз илхамны да.

Саулукъ-эсенлик, жетишимле, насып эмда монлукъ. Битеу муратларыгъыз толсунла, жюрегизде уа не заманда да жаз башы чакъгъанлай турсун!

Итиниулюк

Тирилигине - бийик белги

Асанланы Мустафаны къызы Лейля Искусстволаны Шимал-Кавказ къырал институтуну театр факультетини "Культурология" бёлюмюнде окъуйду, вузну жамауат жашауна да тири къатышады, аны "Арт-факт" деген студент газетини редколлегиясына киреди.

Айырмалы окъугъаны ючюн а Лейля быйыл КъМР-ни Башчысыны стипендиясына тийишли болгъанды. Билимин дайым ёсдюрюрге итинген, илмугъа тартылгъан къыз магъаналы россейли эмда халкъла аралы конференциялагъа, форумлагъа терк-терк барады, студентлени араларында бардырылгъан тюрлю-тюрлю битеуроссей илму эмда чыгъармачы конкурслагъа бла олимпиадалагъа къатышып, алчы жерлеге чыгъады. Быттыр да аллай эришиуледен биринде хорлап келгенди.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.

Суратны автор алгъанды.

Жыйылыу

Экспортну юсюнден баргъанды сёлешиу

Россельхознадзорну Къабарты-Малкъарда эм Шимал Осетия-Алания республикада управлениясында агропромышленность комплексни (малчылыкъ) продукциясыны экспортуну юсюнден кенгеш бардырылгъанды. Аны ишине КъМР-ни Ветеринария управлениясыны эмда талай мюлклени келечилери къатышхандыла, деп билдиргендиле ведомстводан.

Кенгешге къатышханланы сагъынылгъан продукцияны экспортха жибериу жаны бла норматив-праволу документле бла шагъырей этгендиле. Россельхознадзорну къырал ветеринар надзор бёлюмюню башчысы Аида Даурова предприятиланы экспортчуланы реестрине къошхан жорукъланы юсюнден айтханды эмда тийишли излемлени толтуруу жаны бла рекомендацияла бергенди.

Мюлклени келечилери бу ишни энчиликлерини юсюнден аслам соруу бергендиле, аланы барына да толу жууапла алгъандыла.

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

Эл мюлк

Урлукъ себиуню чагъы жетди

Республикада сабан ишлени кезиую башланнганды. Ол чырмаусуз бардырылыр ючюн КъМР-ни Эл мюлк министерствосунда тийишли штаб къуралгъанды. Анда аграрчылагъа не жаны бла да билеклик этерге хазырдыла, деп билдиргендиле министерствону пресс-службасындан.

Районладан бла шахар округладан билдиргенлерича, быйыл урлукъ 236,4 минг гектарда себилликди, ол санда танг жеримик битимленики – 33,5 минг гектарда. «Мирзеулюк эмда къудору культураланы ючден биринден къалгъаны нартюх боллукъду, ол 140 минг артыкъ гектарда ёсдюрюллюкдю», - деп ангылатханды министр Сергей Говоров.

Картоф бла тахта кёгетле 24 минг гектаргъа салынырыкъдыла, оналты мингде уа мал ашха жараулу битимле. Техника культурала быйыл 33,5 минг гектаргъа себилликдиле.

Урлукъдан, ал тергеулеге кёре, 9,8 минг тонна керек боллукъду. Алай аграрийле бу жумушха уллу кёллю болмагъанларын кёргюзтгендиле: мюлклени барында да андан 10,5 минг тонна къыстырыкъ этилгенди. «Россельхозара» федерал учреждениясы бёлюмюню специалистлери аладан сегиз минг тоннасын тинтгендиле. Ведомствону башчысы Станислав Блиев айтханнга кёре, ала барысы да ГОСТ-ну излемлерине толу келишеди.

Урлукъ себиуде минерал семиртгичлесиз иш болмайды. Аладан да 31,5 минг тонна керек боллукъду. Бюгюнлюкге мюлкледе жыйырма минг тонна барды.

Бу кюнледе хауа жылына башланнганы бла республиканы ёзен районларында аграрчыла тири къармашып башлагъандыла. Сагъынылгъан жерледен онеки минг гектары толусунлай хазыр этилгенди, андан 1,5 мингинде урлукъ салыннганды. Кюзлюклеге да тийишлисича къаралгъанды, он минг гектарда семиртгичле бла багъыу иш тамам этилгенди.

ОМАРЛАНЫ Мурат.

Жазылыу-2019

Экинчи кварталда да алып турурча

Хурметли жамауат!

Сиз бир тюрлю сылтаула бла «Заманнга» быйылны биринчи жарымыны жаланда юч айына жазылгъан эсегиз, халны тюзетирге онг барды.

Мартны 28 дери, почтагъа барып, бу магъаналы жумушну тындырсагъыз, ана тилибизде чыкъгъан газетни биринчи апрельден андан ары да алып турлукъсуз.

Жазылыуну юч айгъа багъасы – 306 сом 39 капек.

Бизни индексибиз - 51532

СЕЛЕКТОР КЕНГЕШ

Жамауатны эмда инфраструктура объектлени къар юзюлюуледен сакълау жаны бла вопросла сюзюлгендиле

Тюнене видеоконференцсвязь халда Россей Федерацияны табийгъат байлыкъла эмда экология министри **Д.Н. Кобылкинни** башчылыгъында тийрелени къар юзюлюуледен сакълау ишлени Къабарты-Малкъарны бла Къарачай-Черкесни власть органлары къалай хазырлагъанлары эм бардыргъанлары бла байламлы кенгеш къуралгъанды. Аны ишине КъМР-ни Башчысыны къуллугъун болжаллы халда толтургъан **К.В. Коков** къатышханды.

Анда жамауатны эмда инфраструктура объектлени табийгъат болумланы кыйынлыкъларындан сакълау, къоркъуусузлукъну жалчытыу вопросла сюзюлгендиле. Республикабызда къар юзюлюрге 132 къоркъуулу участок белгилиди. Ол жерледе къарны къалынлыгъына контроль тенгизден 3040 эмда 2125 метр бийикликледе орналгъан «Чегет» бла «Терскъол» метеостанциялада бардырылгъанды. Аны бла бирге къар юзюлюуге къажау ишлени финанс жаны бла жалчытыу вопросла мындан арысында да энчи эс бёлюуню излейдиле.

ИШ БЛА БАРЫУ

Жер-жерледе социал махкемелеге къарагъанды, тийишли буйрукъла бергенди

КъМР-ни Башчысысыны къуллугъун болжаллы халда толтургъан Казбек Коков Къабарты-Малкъарны Май эм Терк районларында ишчи жолоучулукъда болгъанды. Ол Александровская станицаны жокълаудан башланнганды. Республиканы таматасы андагъы «Октябрь» атлы Маданият юйню халы бла шагъырейленнгенди, «12-чи номерли башланнган школсабий сад» МКОУ-да юйретиуню къуралыууна къарагъанды. Элде мектепге дери билим бериу программаланы жашауда бардыргъан жангыз окъутуу учреждениягъа тынгылы ремонт керек болуп турады: фундаментини, мурдорлу конструкцияларыны чёгюулери эсленеди, инженер коммуникациялары осал халдадыла.

Жер-жерли Маданият юйню отоулары да тапсыз болумгъа жетгендиле. 1976 жылда ишленнген солуу араны къарауча залыны 400 жери барды, кружокла ишлерча отоулары да. Искусстволаны школуну класслары эмда тынгылы ремонт излеген станицада жангыз спортзал да мында орналыпдыла.

Аллай проблемала Котляревская станицада да тюбейдиле. 8-чи номерли мектепни школгъа дери билим берген мекямыны юй башы эмда суу жалчытыу системалары тозурагъанларыны сылтауундан дерслени СанПиН-ни мардаларына кёре бардырыргъа онг жокъду.

Котляревскаяны амбулаториясыны техникалы халы да энчи эс бёлюуню излейди. 2017 жылда мында ремонт этилгенди, алай юй башындан суу акъгъаны ючюн багъыу учрежденияны тыш сыфатыны эмда отоуларыны кёрюмдюлери бузулгъанды.

Район арада – Майский шахарда Казбек Коков 10-чу эм 14-чю битеулю билим берген орта школлада, ара район больницада да болгъанды. Район багъыу учреждениялары ишлерини юсюнден айта, КъМР-ни Башчысыны къуллугъун болжаллы халда толтургъан врачла, больницаланы бла поликлиникаланы таматалары саусузлагъа энчи кёзден къараргъа тийишли болгъанларын чертгенди.

Терк районну Жангы Малкъар элинде регионну оноучусу билим бериу учреждениялагъа къарагъанды, Красноармейское, Урожайное эллени социал объектлерин, Арикни Маданият юйюн эмда битеулю орта билим берген мектебин жокълагъанды.

КъМР-ни Башчысыны къуллугъун болжаллы халда толтургъанны жолоучулугъуну эсеплерине кёре социал инфраструктураны объектлерини къурулушлары эм жангыртылыныулары бла байламлы проект-смета документацияны хазырларгъа, аланы жууукъ заманда тийишли профиль регионал программалагъа къошуу вопросланы тинтирге бийрукъла берилгендиле. Физкультура эм спорт бла кюреширча къошакъ юйретиу блокланы эм тийишли кереклени сюеуге, солуу тюбешиулени бардырырча ахшы болумланы къурауга, тийрени тапландырыугъа да энчи эс бурулгъанды.

Андан сора да, тындырылыргъа керекли проблемаланы араларында Терек эм Черек сууланы жагъаларын кючлеу, аланы саркъыуларын изленнгенича тюзетиу ишлени къурау, суу баргъан ызланы жангыртыу жумушла энчиленнгендиле.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствосуну пресс-службасы.

БАЙЛАМЛЫКЪЛА

Хал бла шагъырейленнгендиле, бир бирни сынамын хайырланыргъа айтхандыла

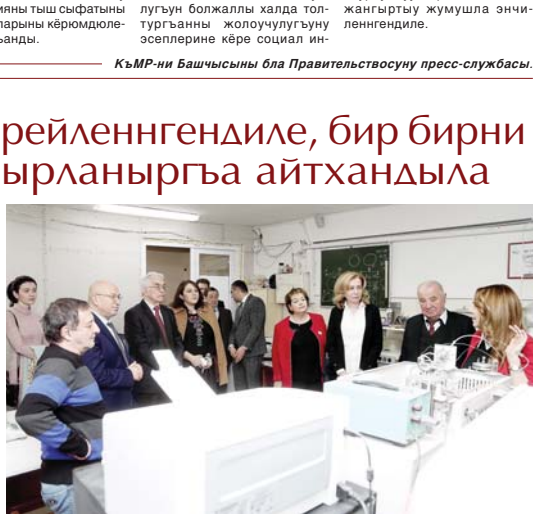

Кёп болмай КъМКъУ-да къонакъда Шимал Осетияны къырал университетини (СОГУ) келечилери болгъандыла. Тюбешиуде эки къауум да илму жаны бла байламлыкъ жюрютюрге келишгендиле. КъМКъУ-ну ректору Юрий Альтудов, вузланы арасында шуёхлукъ эм ишчи байламлыкъ да эрттеден бери жюрютюлгенин белгилей, вузланы алимлери бирлешип ишлеселе, илмуну айнытыугъа уллу себеплик боллугъун чертгенди. Биогюнлюкде бийик окъуу юйню илму жаны бла ёхтемленирча жетишимлери болгъанларын да билдирип, къонакъланы лабораториялагъа къараргъа, алада кёллерин салып къармашхан фахмулу алимле бла да шагъырей этерге чакъыргъанды.

Шимал Осетияны университетини ректору Алан Огоев да арада байламлыкъ жюрютюрча аслам сылтау эм амал да болгъанын айтханды.

- Биз бу жол бир къауум бёлюмню, кафедраны ишлери бла шагъырейленирге келгенбиз. Илму жаны бла не заманда да бир бирге себеплик этгенлей турабыз. Мындан арысында да тинтиу ишлени, институтланы, кафедраланы, профессураны аралырында байламлыкъны кючлерге керекбиз, - degенди Алан Урузмагович. Ызы бла СОГУ-ну президенти Ахурбек Магометов КъМКъУ-ну коллективине Владикавказны тийресинде немисли аскерни уятханларыны юсюнден хапарлагъан китабын саугъалагъанды.

«Шимал Кавказны айнытыу корпорацияны» таматасыны кенгешчиси Нурали Резванов алгъаракълада французла бла бирге КъМКъУ-да мехатроника, робототехника эм полимерледен абериле ишлеген лабораториялада болгъанын, мында кёргенине бек бюсюрегенин айтханды. Ол жетишимли ишлер ючюн илмуну, инвесторланы эм промышленностьну арасында да байламлыкъ къурауну хайырлыгъа санагъанды. Шимал Кавказны вузлары, бирлешип, тирирек ишлеселе бек иги боллугъун да эсгертгенди.

Жыйылгъанла КъМКъУ-ну жетишимлерини юсюнден роликлеге къарагъандыла, институтланы ишлеринден да кёп затла билгендиле. Ахырында къонакъла «Полимерле бла композитле», «Мехатроника бла робототехника», «Машинала ишлеуде бийик технологияла», «Тишлеге бакъгъан эм бетге операция этген» эмда башха лабораторияланы, университетни электрон библиотекасыны эмда маданият араларыны ишлери бла шагъырейленнгендиле.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

Жерлешлерибиз тышында

Полицияны полковниги

Бачиланы Альбина гитче заманында, анасыча, врач болургъа сюйгенди. Школну иги белгилеге бошап, медицина училищеге киргенди, алай анда алгъан усталыкъ бла анга ишлерге тюшмегенди. Ол Къабарты-Малкъар къырал университети химия-биология факультетин тауусуп, Акъ-Сууда 15-чи номерли орта школда устаз болады. Кюнлени биринде уа химик эксперт-криминалист керек болгъанын эшитип, документлерин КъМР-де Ич ишле министерствону кадрла бёлюмюне элтеди. Алай бла къаты низамлы ючюнчю колонияда криминалист, ызы бла кадрла бёлюмню таматасы болуп юч жылдан артыкъ ишлегенди.

Андан тирилиги, хунерлиги ючюн да аны МВД-ны Ростовда институтуну Нальчикде филиалына окъургъа жибередиле. Алай бла Альбина экинчи бийик билим алады. Бир кесекден а ол институт Санкт-Петербургну университетини филиалы болады. Окъууу, иши бла да анга ол шахаргъа терк-терк барыргъа тюшгенди. Хунерли таулу кызыны анда да эслейдиле, сора ишлерге чакъырадыла.

Андан бери онтогъуз жыл озгъанды. Ол юрист илмуланы кандидатыды. Россей Федерацияны Ич ишле министерствосуну Санкт-Петербургда юридический университетини криминалистика бёлюмюню кафедрасыны доцентиди. Къабарты-Малкъарда полицияны полковниги деген атха тийишли болгъан биринчи тиширыуду. Криминалистикада атлары битеу къыралгъа белгили профессорла Бурдановдан, Возгринден юйренгени бла ёхтемленеди. Курсантлагъа да терен билим алдырыргъа итинеди.

-Алайсыз артда алагъа къыйын боллукъду. Сёзсюз, адеп- кылыкъларына да къаты болама. Бизни республикадан келген жашла уа низамлыкълары бла мени къууандырадыла,-дейди ол.

Аны жашы да бу окъуу юйню бошагъанды. Бусагъатда къуллугъу да барды. «Бир жол курсантладан бири экзаменлеге келмей къалады. Къайдады деп сорсам, жангы оноучусу жибермегенди дейдиле. Артда билеме ол тамата мени жашым болгъанын. Телефон бла сёлешип, студентим экзаменлеге келирча этеме. Жашым да терс тюйюл эди, курсант бек алгъа командирини буйругъун толтурургъа борчлуду»,-дейди Альбина, ышара.

Ол сен Кавказданса деп киши да тюртдюм этмегенин чертип айтады. Бютюнда бир жерлилерибиз намысын, сыйын да бийикде тутадыла. Ол да алагъа бек сакъды. «Туугъан жеринден узакъда жерлешлеринги жылыуу бютюн бек сезиледи. Мен мында къабартылыды, таулуду деп къарамай, барысын да бек тансыкълайма»,- деп, бир шартны юлгюге келтиргенди.

Бир жол метрода бара, экеулен къабарты тилде сёлешгенлерин эшитип, къатларына жууукълашады. Хапар айта, университетни къатына жетediле. Альбина ишлеген жерине келгенин айтып, окъуу юйню мекямын кёргюзтеди. Жол нёгерлеринден бири уа: «Тохта, мында бир таулу полковник тиширыу ишлегенин эшитгенме,аны таныймыса?» - деп сорады. «Ол менме»,- дейди Альбина, иймене. Къаллай бир къууанч бар эди ол адамда. Сенича жерлешлерим бла ёхтемленеме деп.

-Мен ишлеген кафедрада онсегиз адам барды да, ала тюрлю-тюрлю милледтени келечиледиле. Таулу жаш да барды - Бёзюланы Таулан. Ол да бет жарыкълы урунуп турады. Барыбыз да бир юйюрча, шёхлукъда жашайбыз. Къууанч, бушуууюз да бирди. Атам ёлгенде кёпле жокъларгъандыла, бир тюрлю сылтау бла келаллмагъанла уа телеграммала жибергендиле, телефон бла сёлешип, къайгъы сёз бергендиле.

Ол бек хычыуун кёрюннгенди,- дейди жерлеш къызыбыз.

Альбина Санкт-Петербургда таулу диаспора бла терк-терк тюбешеди. Артыкъда «Эльбрусоид» жаш тёлю арасы ишине тири къатышады. Ала мында окъургъа киргенлеге, вузланы бошагъанлагъа да кълодан келген болушлукъну аямайдыла. «Жаш да ары барыргъа бек сюеди. Анда анга «Къарачай-малкъар сёзлюкню» ючтомлугъун да сагъгъарга бергендиле. Аны бла тилибизге юйренеди»,-дейди Альбина.

Ол республикагъа келирге, жууукъларын жокъларгъа бек сюеди. Келсе уа, Нальчикни культура эм солуу паркына, Чирик кёлню жагъасына, Минги тауну тийресине, Чегем чучхурлагъа да бармай къалмайды. «Республикада мени ким таныйды деп турсам, алгъаракълада КъМР-ни Правительствосуну аппаратындан алгъышлау телеграмма келген эди. Аны кёргенлеринде, биргеме ишлегенле бек сейирге къалгъан эдиле. Манга уа хычыуун эди»,- деп ышарады полицияны полковниги.

ДАЛХАТЛАНЫ Марзият

КЪАРМАШЫЛУЛУКЪ

«Суткада жыйырма тёрт сагъат манга азды»

Къабарты-Малкъар къырал аграр университетде аш-азыкъ продуктланы жарашдырыуну технологиясы эм химия кафедраны таматасы, техника илмуланы доктору, профессор, Россей Федерацияны бийик профессионал билим бериуюню сыйлы ишчиси, Къабарты-Малкъар Республиканы илмусуну сыйлы къуллукъчусу Жаболаны Сергону къызы Аминаны аты алгъаракълада "Мир женщин" энциклопедиягъа жазылгъанды. Аллай сыйгъа ол илмуда жетишимлери эмда жамауат жашауугъа тири катышханы, адамлыкъ даражасыны бийиклиги ючюн тийишли болгъанды.

-Кертисин айтсам, эсимде болмай турганлай этилген жумушду ,-дейди Амина мени бла ушагъында. - Артда билгенме тиширыуланы Нальчик шахар советини таматасы Лидия Дигешева жибергенин къагъытларымы. Унутхан да этген эдим, эки айдан а Москвагъа Къырал Думагъа чакъырадыла. Жарсыугъа, заман табып баралмагъанма. Алай китапны уа мындан ары баргъанла алып келгендиле. Техника илмуланы кандидаты, профессор болгъанымда да къуууанган болмаз эди анам бу жол къуууанганча.

-Амина, мен билгенден, жашауда сени бир жоругъунг барды - дайым бийиклеге итинеу! Анга кертиси бла да табынамыса?

-Мен бир жерде турууну сюймейме. Ставропольда политехника институтда, ызы бла Ленинградда аспирантурада да окъудум, 211 илму иш жазгъанма, 47 окъуу-методика амалла басмалагъанма, юч монорафиям, онбир патентим бардыла, алай билимим, усталыгъым да жетерикди деп айталлыкъ тюйюлме. Аны себепли кюнден-кюннге жаш адамланы да юйрете, аладан да юйрене барама. Мени жетишимлеримде студентлерибизни, биргеме ишлеген профессор-преподаватель къауумну да къыйынлары уллуду. Аны ючюн алагъа ыспас этеме.

-Сен саулукъгъа жараулу ашарыкъланы талайын жарашдыргъанса, ала кёп ауруулана хорларгъа себеплик этедиле деп эшитгенме.

-Биз кеф этдириучю затлары болмагъан ичиле жарашдыргъанбыз. Ала ётмекбулка эмда ундан хазырланыладыла. Асламында къыралны санатор-курорт эмда багъыу учреждениялрында диетада тургъанлагъа бериледиле.

-Илму школунгу юсюнден да айтсанг эди.

-Хау, барды аллай школ. Анда тёрели болмагъан битимлени технологияларын тинтип, аладан тюрлю-тюрлю ашарыкъла хазырларгъа кюрешебиз. Кертиди, алыкъа махтанырча тюйюлбюз.

-Амина, сен илму бла къаты кюрешесе, студентлени окъутаса, КъМР-ни Правительствосунда илму-техниканы айнытыу жаны бла Жамауат советге, тиширыуланы биригиуюне да киресе. Битеу бу ишлеге къалай жетишаласа?

-Бурмай айтайым, суткада жыйырма тёрт сагъат манга азлыкъ этеди. Алай жамауатха жарагъра, бийиклеге итинирге сюе эсенг, жетиширге керексе.

-Биз халкъыбызны бушуу кюнюню, тиширыуланы байрамларыны да аллында ушакъ этебиз. Жарсыугъа, ала бир кезиуге тюшедиле. Бирле бир байрамны белгилерге керек тюйюлбюз дейдиле, сен а къалай къарайса?

-Сёзсюз, миллетибизге бир тюрлю терслиги болмай уллу къыйынлыкъ сынаргъа тюшгенди. Алай биогюлмегенди, адетин, тёресин, тилин да тас этмегенди. Биогюнлюкде университетге келген жаш адамланы араларында билимге итинген таулу къызланы бла жашланы кёрсем, жюрегим къууанады. Ала уа, насыпха, кёпдюле.

Аны айта келгеним, энди бизге болгъан кимге болду деп, жиляп турмай, халкъыбыз не жаны бла да айнырга, алгъа итинирге керекди. Жаш тёлюбюз ариуду, тизгинлиди, адетлиди, билимлиди. Ма аны бютюн кёллендирирге керекбиз. Тиширыуларыбыз а къалай аламатдыла, жигитликлери, жигерликлери бла да не заманда да айтылгъанды. Алагъа уа байрам керек тюйюлмюдю? Газетигизни хайырланып, анамы, аны бетинде уа битеу тиширыуланы къызыу алгъышлайма, энди сизни башыгъызда чуукъ кёкню къара булутла бир заманда да басмасынла, сабийле ёксюз къалмасынла!

Ушакъны **ХОЛАЛАНЫ Марзият** бардыргъанды.

Кёрмюч

Сют комбинатны стендинде - тюрлю-тюрлю миллетлени аш-азыкълары

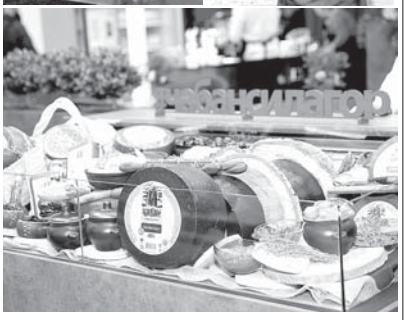

«Продэкспо – 2019» халкъла аралы даражалы кёрмючде Нальчикде сют комбинат «Чабан» деген ат бла чыгъаргъан продукциясын кёргюзтгенди. Аланы иги кесеги сагъгъала бла белгилегендиле. РФ-ни Эл мюлк министерствосу кёрмючню чеклеринде бардыргъан «Эм иги продукт - 2019» деген конкурсда комбинатны озгъан жылны ахырында чыгъарылып башланнган битеу продукциясы махтаугъа тийишли болгъанды: LGG лактобактерияла бла байыкъландырылгъан биокефири бла биойогурту, пармезан бишлагъы да.

«Чабанны» стендине къонакъла эс бурмай къоймагъандыла. Ол да сейир тюйюлдю: компания аны бек тынгылы жасалагъан эди. Декораторла гюлледен, мор бетли агъачдан элементлени аслам хайырланнгандыла. Ол бары да къараучулагъа бизни регионну, тауланы, табийгъаты ариулугъун, энчиликлерин кёргюзтюрге керек эдиле. Стендни мюйюшюнде ишленген ашханада хазырланнган ётмекни, Кавказда миллетлени аш-азыкъларыны татымлы ийиси аны бютюн черте эди.

Информациялы панельле компанияны, ол чыгъаргъан продуктланы, производствода сингдирилген «Халал» стандартны юсюнден жик-жиги бла билдире эдиле. Сейири болгъаннга уа аланы интернет-тюкенде сатып алырга амал бериле эди.

Ашны татыуун кёрюрге излегенлени сют тепсини аллында «хош келигиз» деп тюбегендиле. Анда тюрлю-тюрлю коктейльле, суулу азот бла этилген мороженый бла сыйлай эдиле. Стендде жаланда сагъынылгъан жангы продукция угъай, сатыугъа бу кюнледе чыгъарылгъан «Чабан. Гауда Old» багъалы бишлакъ да бар эди.

«CHABAN Arena» деген социал-информациялы проектни юсюнден компанияны стендинде экранлада кёргюзтгендиле. Бу башламчылыкъгъа эки жыл болады. Аны чеклеринде, ол санда спорт-чула да къатышып, тюрлю-тюрлю тюбешиуле, жараула бардырыладыла. Роликледе да саулукълу жашауну бардырыуну пропагандасыны эмда профессионал спортчулагъа болушлукъ этиуню юсюнден айтыла эди.

Комбинатны стендинде дагъыда ГОТОВИМСЧАБАН деген кулинар китапны презентациясы болгъанды. Аны кесини сотовый телефонуна ким сюйсе да салырга боллукъду. Камераны «Чабан» аты болгъан къайсы продуктха окъуна бурса, программа видеорецептлени кёргюзтюрюкдю. Аш-азыкъ этеме деген ол да себеплик этген амалладан бири болур деп ышаныу барды.

Компанияда айтханларына кёре, анда шёндюгю оборудование хайырланылады, ишни уа уста специалистле бардыладыла. Ол эмда бийик стандартлагъа сакълыкъ – качестводу продукция чыгъарыргъа амал береди.

«Продэкспо – 2019» кёрмючню РФ-ни Эл мюлк министерствосу, Россейни Сатыу-алыу – промышленность палатасы себеплик этип бардыргъанды. Анга, саулай алып айтханда, кёп къыралладан 2,3 адам къатышханды. Продукцияны уа 28 тематикалы бёлюмледе кёргюзтюрге боллукъ эди.

Басмагъа **УЛБАШЛАНЫ Мурат** хазырлагъанды.

Экология

Жумуш жангы жорукълагъа кёре къураллыкъды

Быйыл биринчи январьдан башлап коммунал жумушланы санындан кир-кипчикни ташыу чыкъгъанды. Ол себепден хайырланыучулагъа льготала берилирге боллукъдула. Сёз ючюн, къолайсызыракъ юйюрлеге - субсидияла. Аны алыр ючюн ала социал къоруулу службагъа барыргъа керекдиле.

Жангы жорукълагъа тийишлиликде кир-кипчикни жыйыу, ташыу эмда жарашдырыу бла регион оператор кюрешеди. Къабарты-Малкъарда ол жумуш «Экологистика» компанияны боюнундады. Аны себепли кир-кипчиги болгъан хар ким да, башхасы жокъду - гражданла огъесе организацияла, аны бла келишим этерге борчлудула.

Тарифлени ёлчемин эмда нормативлени республиканы Правительствосу тохтащдырады. Квитанцияда кёргюзтюлген тёлеу юйде неллай бир адам (ол санда болжаллы халда) жашагъанына кёре терграеди. Кёп фатарлы юйде тургъанлагъа нормативле быллайдыла: бир жылгъа адам санына - 2,79 кубометр кир-кипчик эмда 0,2 кубометр уллуракъ къалгъанкъулгъанла. Иели юйде жашагъанлагъа аланы ёлчеми 2,96 эм 0,21 болады.

Логистикагъа, полигонлагъа узакълыкъгъа кёре республиканы тийреси юч зонагъа бёлюннгенди. Нальчик биринчисине киреди. Ол себепден мында (кёп фатарлы юйде) жашагъанла адам башындан бир айгъа 85,5 сом тёлерикдиле, иели юйледе тургъанла уа – 90,2 сом.

Квитанцияла бла Сбербанкны, Россельхозбанкны, ВТБ, «Почта», МинБанкны, «Нальчик» эм «Открытие» банклана сора почтаны бёлюмлеринде тёлерге боллукъду. Соруулары болгъанлагъа регион операторну http://ecologistika.com интернет-сайтында толу информация барды.

Басмагъа ОМАРЛАНЫ Мурат хазырлагъанды.

МОКЪАЛАНЫ Магомет

ТАУЛАНЫ ЖАРЫТХАН ЖУЛДУЗЛА

Быйыл да келди, жая нюрюн,
Жылы бетли сегизинчи март.
Таулу къызчыкъ, зауукъду кюнюнг,
Бир жырлайыкъ, къобузунгу тарт!

Бюгюн бизде хар тиширыугъа
Бериледи кёп сыйлы саугъа.
Назмум да саугъамды алагъа -
Ариу къызлагъа, аналагъа.

Ырахматлы анала, къызла,
Жюрек алгъышым жетсин сизге!
Таулану жарытхан жулдузла,
Жан саласыз юйлеribизге.

Узайгъан бушуулу жылланы
Тюшледе да кёрмегиз дейим.
Сыйлы аналаны, къызланы
Барына да насып тилейим.

Бу назмуну жаза къаламым,
Айтама сёзню тизип сёзге:
Барсын мени къызыу саламым,
Жанларым, эгечлерим, сизге!

Эс бёлюю

Автоинспекторладан - ариу тежеуле эмда саугъала

Нальчик шахарны автоинспекторлары уллайгъан тиширыуланы байрам бла алгъышлагъандыла. Ала Тиширыуланы халкъла аралы кюнюню аллында сакъатла бла абаданла тургъан интернатны жокъларгъандыла, саугъала да элтгендиле.

Полициячыла интернатчыла бла ушакъда ала жолда сакъ болурларын эсгертгендиле, жолда жюрюню жорукъларын да къатлагъандыла. Ахырында алагъа саулукъ, узакъ ёмюр тежеп, гюлле эмда татлы затла бергендиле.

Къонакъланы бла къонакъбайланы бетден бетге ушакъ этиулери тюбешиуню жюрек жылыулукъ, ачыкълыкъ эмда жарыкъ халда ётдюрюрге болушханды.

Ол Акъ-Сууда уллу юйюрде туугъанды. Атасы Харун Ленин атлы окъуу городокда окъуп, Черек райпону председатели болуп ишлегенди. Сюргюнню тангы жетгенде, аны кёчюрюп, юй бийчеси Бабухну атасы къабартылы болгъаны себепли юйюрюн мында къойгъандыла. Анасы уа Чабдарланы Къаракъыз эди, Сюлемен хажини эгечи.

Бабух, сабийлени аталарын къайтарыгъыз деп, республиканы тамалугъан къысха заманчыкъларында анасы Бабух жырларгъа, ойнаргъа да сюйгенди. Ол аллай жарыкъ адам болгъаны бла байламлы сабийлери да алай ёсгендие, музыка инструментледе сокъгъандыла, жырлагъандыла, тепсегендие. Къабарты, малкъар тилни да уста билгендиле.

Ата журтха къайтханлай, 1956 жылда музыка школну мурдорунда Нальчикде музыка училище ачылады деп эшитип, Тамара ары

1957 жылда уа Ленинградха барып, анда битеу дуниягъа белгили консерваторияны вокал бёлюмюне киргенди. Ары барама дегенде, училищени директору анга консерваторияны таматасына къагъыт жазып бергенди. Ол кеси да алгъада анда окъуғъаны себепли Тамараны эсине аман зат келмегенди. Ол письмону ачып да къарамай, айтылгъан адамны къолуна тутдургъанды.

Тёрт урумлу сынаудан ётгенден

Ол аламат адамны юсюнден эсгериуле бюгюн да жылытадыла таулу къызны жюрегин.

Ол консерваториядан «Концертно-камерный певец и преподаватель сольного пения» деген усталыкъ бла чыкъгъанды. Ол заманда аны фахмусуна баш ургъанла ишлерге Свердловскени, Риганы, Киевни, башха шахарланы да музыка театрларына чакъырғъандыла, Ленинградда къалырын тилегенле да болгъандыла. Болсада Тамара уллу, ариу юйюрюнден узакъда турургъа сюймегенди, Нальчикге къайтханды.

Андан арысында аны жашауу Къабарты-Малкъар Къырал филармония бла байламлы болгъанды. Ол айтхан жырла, романсла, арияла тынгылаучуланы жюреклерине сингнгендиле. Жырчы республикадан тышында да сюйдюргенди бийик фахмусу бла кесин. Кёп жууукъ, узакъ шахарланы сахналарына чыкъгъанды.

Аны «Не уезжай ты, мой голубчик», «Только раз», «Гори, гори, моя звезда», «Не уходи» деген романслары, «Матушка-голубушка», «Только раз», «Вальс Катон», «Неаполитанская песня», «Не любил он», «Ямщик, не гони лошадей», «Вернись» эм башха жырлары, «Выходная ария Сильвы», «Как дух Лауры» эм башха опера ариялары да кенг белгилиди республиканы жамааутына.

Булбул ауазлы эгечибиз бюгюн сабийлерине, туудукъларына къууана жашайды, бахчасында гюлле ёсдюреди. Аны жырлы жашауу тёгерегиндегилеге къууанч келтире, узакъ ёмюр барсын.

МУСУКАЛАНЫ Сакинат.

Культура

БУЛБУЛ АУАЗЫ ТЫНГЫЛАУЧУЛАГЪА ЗАУУКЪЛУКЪ ТАПДЫРАДЫ

Опера жырланы устасы, Къабарты-Малкъарны сыйлы артисткасы Гергъокъланы Тамара, Созайланы Харунну къызы, бу кюнледе юбилейин белгилейди.

Суратда: (солдан онгнга) Отарланы Омар, Беппайланы Сергей, Гергъокъланы Тамара, Байчеккуланы Абидин.

таларына барып, тилеп айланнганды, Москвагъа Калининнге къагъыт жазғанды. Болмазын кёргенде уа, сабийлерин да жыйып, баш иесини ызындан баргъанды.

Алай бла беш жылында Тамара Къырғызыстанны Ош областында Къарасуу районда бир атлы элге тюшгенди, анда ёсгенди. Жашау не къыйын болса да, ишден сосора кесини атын не окъуугъа киргенлени, не кирмегенлени араларында тапмай, башчыгъа баргъанды. Анда билгенди ол училищени оноучусу жазған къагъытны магъанасын. Алгъа алай таукел баргъан къызны, эки кере да ма алай тыярғъа, жолун кесерге кюрешген эди ол адам.

Болгъан зат уллу дерс болгъанды Тамарагъа. Алай... фахмуну аллын ким тыялғъанды?! Ол, толкъунлары ташлагъа тийсе да, уллу сууча барып турады, кесине жол ишлей.

Ол кезиуледе, анасы дуниясын алышып, ёгени кёзюне къараргъа да тюшгенди Харунну сабийлерине, алай, акъыллы адамла этренча, аталарыны жангызлыгъына ала, ол санда Тамара да, эриулю болгъандыла, аны ангылагъандыла, насыбын кесмегендиле, мудах этмегендие.

Консерваторияда Юрий Темирканов бла бир заманда окъуғъанды. Ол – оркестр факультетде, Созайланы къызлары уа – жырчыла хазырлагъан бёлюмде. Ала бюгюн да шуёхлукъ жюрютюп турадыла.

Анда аны аламат устазла окъутхандыла. Камера жырны тасхаларына Ленинградда блокада болгъан заманда да ишлеп турған концертмейстер Тамара Салтыкованы классында юйренгенди.

Ол аламат адамны юсюнден эсгериуле бюгюн да жылытадыла таулу къызны жюрегин.

Ол консерваториядан «Концертно-камерный певец и преподаватель сольного пения» деген усталыкъ бла чыкъгъанды. Ол заманда аны фахмусуна баш ургъанла ишлерге Свердловскени, Риганы, Киевни, башха шахарланы да музыка театрларына чакъырғъандыла, Ленинградда къалырын тилегенле да болгъандыла. Болсада Тамара уллу, ариу юйюрюнден узакъда турургъа сюймегенди, Нальчикге къайтханды.

Андан арысында аны жашауу Къабарты-Малкъар Къырал филармония бла байламлы болгъанды. Ол айтхан жырла, романсла, арияла тынгылаучуланы жюреклерине сингнгендиле. Жырчы республикадан тышында да сюйдюргенди бийик фахмусу бла кесин. Кёп жууукъ, узакъ шахарланы сахналарына чыкъгъанды.

Аны «Не уезжай ты, мой голубчик», «Только раз», «Гори, гори, моя звезда», «Не уходи» деген романслары, «Матушка-голубушка», «Только раз», «Вальс Катон», «Неаполитанская песня», «Не любил он», «Ямщик, не гони лошадей», «Вернись» эм башха жырлары, «Выходная ария Сильвы», «Как дух Лауры» эм башха опера ариялары да кенг белгилиди республиканы жамааутына.

Булбул ауазлы эгечибиз бюгюн сабийлерине, туудукъларына къууана жашайды, бахчасында гюлле ёсдюреди. Аны жырлы жашауу тёгерегиндегилеге къууанч келтире, узакъ ёмюр барсын.

МУСУКАЛАНЫ Сакинат.

ПРЕЗЕНТАЦИЯ

Фахмусу бла белгисиз жигитлеге махтау сала

Бу кюнледе Адабият салонда РФ-ни Жазыучуларыны союзуну келечиси нальчикчи къыз Ёзденланы Иринены «Пламя Победы» деген китабыны презентациясы къуралғанды. Ол «Дружба народов» Учкулан этнокультура араны айныу фондуну спонсор болушлугъу бла дуния жарығын кёргенди.

Ирина орус тилде жазады, бир ненча поэзия жыйымдыкъны авторуду. Поэза жанрда да сынап кёргенди кесин. Сюйюнчланы Азамат бла бирге «Триумф разведчика Узденова» деген чыгъармасы окъуучуну кюлуна 2018 жылда тюшгенди. Бусагъатда «Боевые знамёна разведчика Канаматова» атлы китапны басмагъа хазырлай турады.

Ортада гюллери бла сюелген Ёзденланы Иринады.

Аны биринчи жыйымдығъы «Распятое солнце» ат бла басмаланнганды. Иринаны ол назмулары, тёреде болуучусуча, сюймеклике, ариулукъгъа, кертиликге, табийғатха аталып жазылғанды. Артдан-артха, авторну, тарых жаны бла окъуу, билими болгъаны ючюн болур, Ата журт урушну темасына сейири къозғалғанды.

- Китапны солуу алмағъанлай жазып бошағъанма. Анда кётюрюлген тема къыралыбызны хар юйюрюне да жууукъду, аны себепли къыйын заманлада адамларыбызны бир кесек таукеллендирир умутум болуп алгъанма къаламны къолума, - деп хапарлайды Ёзденланы къызлары.

Авторну айтыуына кёре, аны Уллу Ата журт урушха къатышхан адамланы къатларында ёсерге насыбы тутханды. Сёзюз, аланы хар бирини да жашауғъа кёз къарамлары энчи эди, башхаракъ. Ол интеллигентли, болмағъанча жумушакъ инсанлағъа, аланы жигитликлерине, кишиликлерине аталғъанды бу магъаналы жыйымдыкъ да.

Китапда, назмуладан тышында, батырланы хурметлерине жораланып ишленген эсгертмелени суратларын да кёрюрге онг барды. Поэзия сёзню шатыклығъы бла ёмюрлюк мермерни тынгылауу бирге келишип, озған заманны кюйсюзлюгюн, келлик кюнню ышаныуун окъуучуну эсине терен сингиредиле.

Жыйымдыкъ «Память» деген назмудан башланады. Анда автор адам улуну жашауунда ётгюрлюкню эсде тутууну магъаналылығъын кесича энчи чертеди. Андан ары тизилген назмулада Ирина ал сатырлада отха атлағъан солдатланы, аланы муратларыны, умутларыны, жазылмай қалғъан қағъытларыны, айтылмай қалғъан жырларыны юсюнден хапарлайды, белгисизликде тас болғъан уланланы атларын поэзия сёзюню кючю бла эсибизге салып, жылы қол аяз бла сылайды, сымарлайды. Аны хар тизгини да туғъан жеribизге, ала ючюн жанларын берген инсанлағъа, қазаяатдан сау қъайтхан батырлағъа чексиз сюймекликден толудла.

Адабият тюбешиую қъуралыуна КъМР-ни Жазыучуларыны союзу себеплик этгенди. Аны правлении председатели Беппайланы Муталип, бу жыйымдықъны юсюнден оюмун билдире: «Чыгъарма ол қъыйын жыллада жанларын-қъанларын аямағъанлағъа этта да бир магъаналы литература эсгертмеди», - дегенди.

ЮНЕСКО-ну сыйлы келечиси Ирина Бондарь Ёзденланы Ириногъа организацияны атындан халқланы тёрелерин эмда тин қъыйматланы юзуну таматасы Шауаланы Разият, «Къайсыннга жюз атлам» фондну башчысы Тетууланы Хадис, филология илмуланы доктору Биттирланы Тамара, филология илмуланы кандидаты Ёзденланы Фатима эм бирси қъонакъла да, жаш авторну фахмусун, иш кёллюлюгюн, адеплилигин чертип, назмуларын сюйюп оқъуғъандыла.

Кертиси бла да, жашау жолун чыгъармачылықъгъа жораларға излеген жаш авторға кёл этдириу, аны таукеллендириу бек магъаналыды. Аны себепли бу жаны бла Иринаны насыбы тутханды дерге боллықъду. Атасы Шарафутдин (алгъыннгы жыллада КъЧР-ни эл мюлк министри) бла анасы Валентина қъызларына не жаны бла да болушханлай, чыгъармачылық жаны бла ёсюуюне себеплик этгенлей турадыла.

Бусагъатда поэтесса Семенланы Исмайылны назмуларын орус тилге кёчюрюу иш бла кюрешеди. Аны юсюнден ингирде Шарафутдин уллу кёл кётюрюу халда билдирген эди жыйылғъанлағъа. Биз да, литературабызғъа энтта бир жанғы ат кёшуулғъанына қъууанып, тюбешиуде Ёзденланы Иринагъа тенглери, аны чыгъармачылығъын жаратханла, адабиятчыла айтхан ариу сёзлеге къошулып, анга мындан арысында да жарықъ илхам тежейбиз.

ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат.

ОТАРЛАНЫ Керим

ТИШИРЫУ

Ол, эркинликни байрағъынлай,
Жюреклени тарта кесине,
Тишириуланы байрамына
Тюбейбиз жазны биргесине.

Ол къууанчлы байрам бла жаз -
Сют эгечледиле ёмюрге.
Илишаннга салмадыла аз,
Болсада тюшмеди ёлюрге.

Жашил жаз, тишириу да барда,
Ала кюнча къууандырырла,
Кёксюл гюлле чакъдыра къарда,
Ариулукъгъа къулландырырла.

Ариулукъгъа къулланнган къадар,
Арымазла билеклерибиз,
Къадар ахшы кёз бла къарар,
Сууумазла жюреклерибиз.

Тишириусуз - дуниядa жашау
Жаратылмай, кюер эди жер,
Кёгермез эдиле тюз не тау,
Къум аулакъда ойнар эди жел.

Тишириусуз - неди бизге жер,
Айча, сууукъ къарар эди ол.
Батырлыкъ эталмаз эди эр,
Кёкге да ачалмаз эди жол.

Тишириу - огъурлу анабыз.
Тишириу - сюйген эгечибиз.
Аласыз - сау болмаз жарабыз,
Жан беребиз ала ючюн биз.

Тишириу - жашау нёгерибиз,
Ол ётмез душман жыйынына.
Къабырғъа киргинчи дери, биз
Борчлубуз халал къыйынына.

Тишириу - жашынғы анасы,
Сюйген тудуғъунғу ийнағъы.
Дуния къууанчы жокъ - аласыз.
Тишириу - насыпны ийнары.

Тишириу - юйюрню мурдору,
Тыпыр ташларынғы жылыуу.
Муратынғы жууукъ болдурур
Тишириу - жюрекни жарыуу.

Тишириу - сюйгенни ариуу,
Балхамы, жарасы ачыса.
Тишириу - къыралны къарыуу,
Уллу ишде халкъны алчысы.

Тишириусуз согъулмаз эди
Къырал байрағъынғы къумачы.
Мамырлыкъ ансыз болмаз эди,
Тишириу - ёмюрню къууанчы!

Юйюр

Къайда да къолу тап жарашады

Габоланы Аслангерийни жашы Аланы юйюрюн Чегем ауузунда угъай, саулай республикада да кёпле иги таныйдыла. Бир бирни тутхан, миллетлерин сюйген, хар бири ишчи жеринде чыныкъгъан адамладыла.

Мусабий – таулуланы арасында биринчи уста алтынчы, Алимат – ич ишлени министерствосунда ишлеп тургъанды, Халимат – тигиучю, Фатимат – аш этиу жаны бла технолог, Разият – Къабарты-Малкъарны Журналистлерини союзуну правленини таматасы, Азретали егерь болуп тургъанды, бусагъатда атасына къарап, юйюрю-юйдегиси бла Тёбен Чегемде жашайды.

Къызладан бири Лейляды. Ол Тёбен Чегемде школну тауусхандан сора, Л. Толстой атлы Чечен къырал институтну экономика бёлюмюнде окъуғъанды. Урууу жолун а Нальчикни Сатыу-алыу курорт управлениясында товаровед болуп башлағъанды. Баям, анда да жетишимлеге жетерик болур эди ишин сюйген таулу къыз, алай, озғъан ёмюрню токъсанынчы жылларында, къыралда ниет да, айныу онгла да тюрлендиле, кёпле ишсиз къалдыла.

Ол заманда Лейля ишлеп излей келип, Ведомствону болмағъан къоруулау бёлюмде тохтағъанды. Анда аны усталығъы стрелок болгъаны бюгюн сейир кёрюнеди. Болсада Габоланы къыз, спортну ол тюрлюсю бла эрттеден кюрешип, жетишмле да этип тургъанды. Кёп сыналадан ётдюрюп, сайлап алгъанлары да ол ишге андан эди.

2006 жылда уа Лейляны Къулийланы Къайсын атлы Малкъар къырал драма театрғъа директор этгендиле. Ол анда беш жыл ишлегенди. Ол заманнга артистле оюнлары бла кёп жерлеге баргъанды. Ол келишиулени уа ол къурап тургъанды.

Артда Дагъыстанны Халкъла аралы гуманитар-техника академиясы бизни республикада филиал ачарғъа дегенде, аны къураучу хунерин эсге алып, ары чакъырғъандыла. Ол жууаплы ишде Габоланы къыз онюч жылдан артыкъ ишлейди. Аны бла бирге ол дагъыда Ростовда къырал экономика университети, Дербентде социально-педагогика институтну да Нальчикде филиалларыны таматасыды. Ол заманны ичине анда ненча таулу сабий бийик билим алғъанларыны санын айтырча тюйюлдю.

Лейля Аслановна бла баш иеси, жанхотиячы жаш Тутов Амин, эки сабий ёсдюргендиле. Къызлары Валентина, Теуаланы келинлери, Тырныауузда жашайды, юч сабийни анасыды, бизнес бла кюрешеди. Жашлары Руслан, юрист-экономист, сатыу-алыу жаны бла кюрешеди. Ол да тёрт сабий ёсдюреди. Жарсыуғъа, сабийлени аталары дуниясын алышханды.

Лейля адамланы бек сюеди. Ахлу-жууукъгъа, студенлерине да къайғъырыулуду, аланы къайсы къалай, не бла жашағъанын биледи, эринмей, юйлерине жетип, хапар ала, бере турады.

Тёбен Чегемде жашағъан атасы Аслан, эгечлери, къарындашлары, аладан туугъанла, туудукъла Лейляны къууанчыдыла. Узакъ ёмюрню алай болуп турсун.

КЕРТИЛАНЫ Сакинат.

ХАЛАЛЛЫКЪ

Аны жюрегини излеми - къатындагъылагъа къайгъырыу, болушуу

Малкъарланы Зайнафатасы Жантууланы Махмутну бла анасы Нафисатны уллу юйюрлеринде ёсе, эм алгъа къатындагъылагъа болушургъа, хурмет берирге юйренгенди. Ол жорукъгъа уа бюгюнлюкде да кертичилей қъалады. Билими, сынамы бла да хайырлана, къоншулукъда, бирси жерледе тургъанлагъа капельницала, уколла этe, къайгъыра, барысындан да ыспас сёзлени эшитеди. Себеплик излеп аллына келгенге не заманда да эс тапдырмай къоймайды.

Бахсанда биринчи номерли школну тауусханындан сора кирген эди ол Нальчикде медицина училищеге. Алай а гитчелигинден да жырларгъа сюйген, мектепде да, клубда да бардырылғъан ингирлеге къатыша келген къыз, анда биринчи курсну тауусханындан сора культура-жарыкъландырыу училищеге кетерге излейди.

Аны ауазын жаратып, ары алғъан да этедиле. Бютюнда анасыны келини, Къырғызыстанны театрында жырчы болуп тургъан Зинаида Черепанова, аны хунери барлығъын кёрюп, табийғатны аллай саугъасын тунчукъдуруп қъоярғъа жарықъкъ тюйюлдю деп кёллендирген эди.

Алай а юйде ол жырчы болуруна ыразы тюйюл эдиле, аны себепли анасыны жюрегин къыйнамай, аны айтханын этип, билим ала тургъан жеринден кетмейди. Алай бла аны жашау жолу медицина бла байламлы болгъанлай къалады.

Болсада ыразыды къадарына. Окъуун тауусуп, республикабызны ара шахарында биринчи номерли клиника больницада ишлей, Малкъарланы Магомет бла юйюр къурайды. Баш иесин направление бла Тамбов областъха урунургъа жибергенлеринде аны биргесине кетеди.

Ала Троица-Рослядда иги кесек жылны тургъандыла. Алыкъа тынгылы иш сынамсыз таулу къызғъа тынч тюйюл эди танымағъан орус элни медпунктунда фельдшер-акушер болгъан. Ол анда анга юйренирге, тюшюнюрге болушлукъ этген Валя Егизарованы хурмет бла эсгереди. Жаш юйюрге не жаны бла да себеплик тапдырғъан колхозну председатели Николай Крыгинни, баш агроному Виталий Шумскийни адамлыкъ ышанларын да чертеди.

Огъарыда сагъынылғъан медпункт район арадан узакъда болғъанды. Аны себепли къыйын саусузланы ары жетдирген да тынч тюйюл эди. Кёплеге болушлугъу тийгенди Зайнафны, аны анда бюгюнлюкде да хурмет бла эсергенле асламдыла. Таулу къызны халаллығъын, ачыкъ ниетлилигин унутмайдыла. Аны бла шуёхлукъ жюрютгенлей да турадыла.

Бир жол кече белинде тиширыуну район больницағъа эltирге тюшюп қъалады. Къыш. Тышында къуру сууукълукъ угъай, къар жууу, боран да бар. Улоу табылғъан этгенликге, иги барырғъа унамай, къыйнар ючюн қъалмайды. Къағъанакъ жолда тууу, жашчыкъны бузлатмай, сау қъалдырырғъа керек эди. Зайнаф аны сууукъ этмей, жанын сакълар ючюн кесини быстырларына да чулғъайды. Алай бла эрттенликде ананы, баланы да больницағъа сау-саламат жетдиредиле.

Ол заманланы эсгере, аллай кечеле кёп болғъанларын, тиширыуланы, къағъанакъланы да сакълап къалыр ючюн билгенинги-билмегенинги да этерге тюшгенин айта, аланы барысына да жюрегинде ёз сабийлеринеча сюймеклик, халаллықъ да болғъанын жашырмайды.

Къабарты-Малкъарғъа къайтханларындан сора да, ол Тырныауузда стоматология поликлиникада медсестра болуп тургъанды. Анда да бет жарықълы ишлей, адамладан ыразылықъ тапханды. Аслам кере тюрлю-тюрлю грамотала бла саугъаланнганды.

Огъарыда жырғъа сюймеклигин сагъынғанбыз. Кесим аны ауазын эшитмесем, баям, ийнанмаз эдим медицина билими болғъан алай жырларықъды деп. Аны уллу сахнағъа чыкъмағъанына жарсығъан да этдим. Халкъ жыйылып, Тёбен Чегемде Малкъарланы Жагъафарны арбазында уллу той барғъанында, алай тынғылатхан эди ол барыбызны да. Опера жырчы, профессионал Зинаида Александровна, айхай да, сезген да, билген да этген эди къудуретден берилген хунерни.

Билим, усталыкъ да, билгенибизча керекдиле. Алай а жашауда инсанны адамлықъ ышанларына да бағъа берилгенлей келеди. Зайнаф ёз анасын къалай сюе эсе да, биз атын сагъынған оруслу тиширыуну да алай ариу кёргенди. Ол инсульт болуп ауруп тургъанында, анга тынғылы қъарап, ахыр жолуна да ашырғъанды.

-Ана жууукъларым Боташланы къыйынларымде уллуду. Иссаны юйюнде онтёртжыллығъымдан бери тургъанма. Кёп затха юйреннгенме Зинадан. Кечеле бла экибиз да олтуруп, эки ауаз бла жырлағъан да кёп этгенбиз, – дейди ушакъ нёгерим. (Эсгерте кетейик, Зинаида Александровна белгили жазыучубуз Боташланы Иссаны юйдегиси болғъанды).

Аналыкъ насыпны кеси да Троица-Рослядағъа сынағъанды. Баш иеси бла бирге андан къызлары Эльвира, Лейла бла келгендиле. Абаданланы акъыл сёзлерине тынғылағъан, аланы хурметлеген насып юлюшсюз къалмазына тюшюнюп, ёсюп келген тёлюню ол халда юйретедиле. Бюгюнлюкде беш туудукъғъа къууана, ала жетишимли, халкъларына жарағъан жашла бла къызла болурларына ийнана жашайдыла.

МОКЪАЛАНЫ Зухура.

ПРОФЕССИОНАЛЛА

Экономист борчларын уста тындырады, назмуланы да учунуп окъуйду

КъМР-ни От тюшюуге къажау къырал службасында жаланда эр кишиле ишлеген суна эсегиз, жангылган этесиз. Коллективни кеслерини ариулукълары, сабырлыкълары бла тиширыула да жасайдыла. Хау, ала ёртен ёчюлтмейдиле, кыйынлыкъгъа тюшген адамланы кютхармайдыла. Алай профессионал билимлери, сынаулары бла республиканы къугъаны болумладан сакълаугъа юлюшлерин кёшадыла.

Ма бюгюн да Тиширыуланы халкъла аралы кюнюнде газетни окъуучуларын службаны финансэкономика бёлюмюню тамата специалисти **Хапаланы Лейля** бла **(Баккуланы Мухарбийни къызы)** шагъырей этерге сюебиз. От ёчюлтюучюлени тизмесине ол Белгородну потребитель кооперациясыны Нальчикде бёлюмюн бошагъандан сора къошулгъанды. Службада къуллукъ эте билимини айныгъыуун андан ары бардыргъанды, Москваны гуманитар университетини экономика бёлюмюн бошагъанды.

Лейля жашауун бу усталыкъ бла байламлы этеригин а сабийлигинден да билгенди. Анга уа анасы Людмила себеплик этген

болур, баям. Ол а бир кезиуде Нальчикде бек уллу тюкенледен биринде «Орбитада» бухгалтер болгъанды. Аны иш юсюнде кёре, тарихлеге сейирни сезе, кеси да бу чемерликни жюреги бла сюйгенди.

Службада урунгъан жылланы ичинде ол профессионал билимин, адамлыкъ ышанларын кёргюзте, коллективде сюймеклик, хурмет тапханды. Аны ишчи борчлары уа от ёчюлтюучюлени финанс соруулары тамамлау бла байламлыдыла. Аны ючюн а ол хар адамны да излемлерине, жарсыуларына сакъды, керек болгъаннга къолундан келгенича болушургъа хазырды.

От ёчюлтюучюле саулукъларына, бирде уа жашауларына окъуна къоркъуулу болумлада ишлейдиле, адамланы къутхарадыла, мюлклерин сакълайдыла. Мени усталыгъымда уа бек кыйын неди десегиз - жууаплылыкъ. Ишчилере айлыкъларын тергеу эм тёлеу бирлеге кёрюннгенича тынч тюйюлдю. Службада уа жюзден артыкъ адам къуллукъ этеди. Биз хар бири бла да байламлыкъ жюрютюрге, хакъы къалай къуралгъанын, къаллай льготалары болгъанларын ангылатыргъа, соруулары жууапла берирге кюрешебиз,-дейди Лейля бизни бла ушакъда.

Экономистни иши къыйынды, алай Лейля аны сайлагъанына бир заманда да сокъуранмагъанды. Бюгюнлюкде мында ишлегениме ыразыды, бу жигит адамла бла ёхтемленеди.

Усталыкъгъа сюймеклик а жаш тёлюге да ётгенди. Хапаланы Сафарны бла Лейляны къызлары Салима да анасыны бла аммасыныызларындан баргъанды. Ол Москваны социал-экономика институтуну биринчи курсуну студенткасыды. Къаллай усталыкъны сайлагъанын а айтыр кереклиси да болмаз!

Тиширыугъа, анагъа жашауда не магъаналыды? Юйюрде хар ким да саулукълу болурлары, тынчлыкъ, насып сакъланырлары. Мамырлыкъны тежемеген адам а болмаз. Материалыбызны жигити да аланы тилейди газет окъуучуларыбызгъа.

Компьютерле, гаджетле, информация кенг жайылгъан ёмюрде уа Лейля китапны сайлайды, ол Малкъарны айбат табийгъатын, демингили тауларын, кючлю череклерин неден да бек сюеди. Бютюнда анга назмула сейирдиле. Лейля Мухарбиевна Къулийланы Къайсыннны, Расул Гамзатовну чыгъармаларын кёлю кётюрюлюп окъуйду, ала адамны жюрегинде сагъышла туудурадыла, дейди. Закий Къайсынны назмулары уа анга малкъар тилде бютюнда хычыуун кёрюнеди.

Арсен САБАНОВ,
КъМР-де От тюшюуге къажау къырал службаны келечиси.
Суратны **Владимир БЕРЕЖНОВ** алгъанды.

Жетишим

Жюрини, къараучуланы да сейирге къалдырып

Уяналаны Артурну къызы Салима, 29-чу шахар школну окъуучусу, «Кавказ» атлы сабий халкъ хореография ансамбльде тепсейди. Ол да, къарындашчыгы Ибрагим да бу къауумгъа юч жылгъа жуукъ жюрюйдюле. Аланы Къабарты-Малкъарны, Къарачай-Черкесни, Ингуш Республиканы да сыйлы артисти Горойланы Джамбулат юйретеди.

Ансамбль кёп болмай Железноводск шахарда баргъан Тёртюнчю халкъла аралы хореография эм цирк искусствону «Жулдузлу жол» атлы конкурсуна къатышып, анда «Саламлашыу» атлы тепсеу номерни кёргюзтюп, биринчи жерге чыкъгъанды. Эришиуде жюрини таматасы къараучула ара телевидениядан таныгъан россей актёр, кинорежиссёр, хореограф Егор Дружинин болгъанды. Ол бизден баргъан сабийлени энчи махтагъанды.

Быллай даражалы эришиуде биринчи кере болуп, кавказчыла жюрини, къараучуланы да сейирсиндиргендиле, кёллерин кётюргендиле. Ма бу сиз Салиманы къолунда кёрген сыйлы саугъалагъа да андан тийишли болгъандыла.

Акция

Солугъан кезиуде бир жан да ачымазча

КъМР-ни полициячылары, жамауат къуллукъчула эм сабий омбудсменни келечилери бла бирге парклада, солуу жерледе, сатыу-алыу аралада акъылбалыкъ болмагъанланы къоркъуусузлукъларын аттракционларында тинтиуле бардыргъандыла, алада къоркъуусузлукъну жорукъларыны къалай толтурулгъанларын сюзгендиле. «Сабийле солугъан кезиуде ачымазча битеу мадарланы толтурургъа борчлубуз.

къалай сакъланнганын сюзгендиле. Бу иш битеуроссей акцияны чеклеринде бардырылгъанды.

Алай бла право низамны сакъларгъа бла жамауат келечиле сатыу-алыу аралада, оюн майданлада, Нальчикни паркыны Бу акция уа бир кере бардырылмайды, ол мындан ары дайым да къураллыкъды»,- дегенди КъМР-де МВД-да Жамауат советни келечиси Руслан Макушев.

Бизни корр.

СЫЙЫН КЁРЮУ

Аллай жарыкъ, хатерли инсан жашагъанды арабызда

«Башхалагъа кюн таякъ болуп, жарыгъынгы берип турсанг – ма олду адамгъа бек уллу насып. Жаланда ол заманда къоркъмайды инсан не инжилиуден, не ачыгъандан, не бушуудан, не жарлылыкъдан», – дегенди Феликс Дзержинский. Бу сёзле бир жыл мындан алгъа арабыздан кетген Геляланы Халиматха бек келишдиле. Ол алай болгъанына кёп шагъат табыллыкъды аны

таныгъанланы арасында. Таныгъан а аны кёпле этгендиле: университетде биргесине окъугъанла, ишлегенле, шуёхла, ахлула.

Сейир адам эди – къачан да санга керекли сёзню табып къойгъан, акъыл излегеннге оноу эте, жаратмагъан затын жанынга тиймей айта билген, иги затха юйретген. Бир болушлукъ керек болса уа, сен тилегинчи къол узатхан – ма аллай къылыкъ, хунер бар эди нёгерибизде. Башха адамны жетишимлерине аныча къууаннган къайда?!

... Эртте-эртте Сырдарьяны жагъасында олтуруп, уллу суугъа къарап, ол ыннасы хапарын айтыучу Кавказны, устазы айтхан акъ кечелени, шималны жашнагъан жарыгъын да кёрюрге термилгенди. Гитче Халиматчыкъ бек сюе эди ол заманда дунияны таныргъа. Аны ол муратларыны юсюнден а жаланда къарындашы Далхат билгенди.

Жылла озгъандан сора ол умутуна да жетгенди къызчыкъ – кёп жерледе айланнганды. Эсимдеди, Индияда болгъандан сора айтхан хапары: «...Мен насыплы жарлыланы, жаш кёзлю къартланы кёргенме анда. Нек эсе да жашауну юсюнден ол адамла бизден къайда кёп билгенча кёрюннгенди манга», – дей эди Халимат.

Алай баргъан жеринден ол шуёхларына, ахлуларына саугъа алмай бир заманда да къайтмагъанды. Ёксюзле юйюнде тургъан сабийлеге, къагъанакълагъа деб а бир къадар ариу зат келтириучю эди. Сора былай айтханды: «Ала ариу кийселе сюеме, барыда бирча мутхуз болмай». Бир-бирледе, кеси болалмаса, биргесине ишлегенледен тилегенди, ол затланы Лермонтов атлы орамда къагъанакъла туугъан ёксюзле юйюне элтсин деп.

Ата-ана къайгъырыусуз, къырал къолунда ёсген сабийлеге бек жан ауртханы Халимат. Не бла да алагъа зс тандырыргъа кюрешгенди. Баям, кеси ёксюзлюгю эсинде болуп –къарындашы Далхатны бла Халиматны, ала ата-анасыз къалгъанда, сюргюнде ынналары ёсдюргенди. Ол аны бир заманда да унутмагъанды.

Баш иеси Башийланы Хусейни, ол а кёп жылланы КъМКъУ-да ишлеп тургъанды, юйлери къонакъсыз болмаучу эди. Алада не заманда да узакъ, жууукъ ахлула, студентле жашагъандыла.

Жууаш Халимат чамны, лакъырданы ангылагъан, ойнаргъа, кюлюрге да сюйген адам эди. Бюгюн да ол кёп жылланы ишлеген Мальбахов атлы миллет библиотекада коллегалары аны айтханларын, этгенлерин эсге терк-терк тюшюреди. Бир жол ол къонакъ юйню аллында гюлле орната тургъан ишчилени кёрюп, алагъа къошулып, Зеленстройда ишлегенлени сейирсиндирген, кууандыргъан да этгенин, алагъа шахарны тарыхындан тынгылы хапар айтханын, ала да иш юсюнде анга сюйюп тынгылагъанларын эсгериучюдюле. Ма аллай адам эди ол.

Жол сыйпаучугъа окъуна ыспас этмей озмагъанды. Жанны газетлеге, журналлагъа къарай келгенде, анда махталгъанланы арасында ишчи адамла аздыла деп жарсыучуу да эсибиздеди. Быллай, бизни Халиматча, иги инсанны эсге тюшюрсенг, аны жер юсюнде этип кетген ахшы ишлеринден жарыкъ да, жеггил да болады жюрегинг. Ол дуниясы да алай жарыкъ, халал болсун анга!

МАХИЙЛАНЫ Азиза.

Грек-рим тутушуу

Къарыуун округга сынарыкъды

Зольск районну Малка элинде грек-рим тутушуудан 23 жыллары толмагъан спортчуланы араларында республиканы биринчилиги бардырылгъанды.

Анда Элбрус районну спорт школуну Кёнделенде филиалындан Боллуланы Алим доммакъ майдалны къытхаными. Ол, 60 килограммгъа дери ауурлукъ къауумда тутуша, юч тюбешиуюнден экисинде хорлагъанды. Энди Алим СКФО-ну биринчилигине къатышырыкъды, ол а бу айда Ставропольда боллукъду.

Гёжефни тренери Ёзденланы Мухтар билдиргеннге кёре, жаш тутушуу бла алты жылында кюрешип башлагъанды, республика, округ даражалы эришиуледе да хорлай тургъанды. Алим иш кёллюлюгю, итинулюгю бла айырмалыды, спортда да уллу жетишмле болдурургъа ушайды.

Анатолий ТЕМИРОВ.

Белгилеу

Митингле, кёрмючле, тюбешиуле

Черек районда Малкъар халкъ зор бла туугъан жеринден кёчюрюлгенли 75 жыл толгъанына аталып тюрлю-тюрлю жыйылыула, кёрмючле, тюбешиуле боллукъдула. 8 мартда районну бла Къашхатауну администрацияларыны башчылары, окъуучула, жамауат да сюргюнде азап чекгенлени мемориалыны къатында митингге жыйыллыкъдыла, эсгертмеге гюлле саллыкъдыла. Маданият юйде уа **11.00 сагъатда** «Дорога на край жизни» деген фильм кёргюзтюллюкдю.

Миллетбизни бу бушуулу кюнюне аталгъан ишле битеу элледе да бардырыллыкъдыла. Библиотекалада уа халкъны тарыхыны оп ачыулу кезиуюню юсюнден хапарлагъан китапланы кёрмючлери алгъадан окъуна ачылгъандыла.

БЁЗЮЛАНЫ Залина,
Черек районну администрациясыны пресс-службасы.

Пенсия фонд

Соруулларыгъызгъа – телефон бла шарт жууапла

РФ-ни Пенсия фондуну КъМР-де бёлюмюнде «исси линия» ишлейди. Анга сёлешип, адамла пенсия бла жалчытыуну, тюрлю-тюрлю тёлеулени эм пособияланы, аналыкъ капиталны юслеринден эм башха соруулары жууапла алаллыкъдыла. Алай пенсиячыны юсюнден энчи шартла уа берилмейдиле.

«Исси линияны» номерлери: 8(8662)-42-00-30; 8(8662)-42-00-29. 8-800-200-09-77, 8-800-302-2-302. Алагъа къыралны къайсы регионундан да хакъсыз сёлеширге боллукъду.

Фондну район бёлюмлерини номерлери:

- **Нальчикде: 8(8662) 72-20-69**
- **Бахсан районда: 8(86634) 4-13-76**
- **Зольск районда: 8(86637)41-3-02**
- **Лескен районда: 8(86639) 95-3-75**
- **Май районда: 8(86633)21-3-62**
- **Прохладна районда: 8(86631)7-36-87**
- **Терк районда: 8(86632)43-4-16**
- **Урван районда: 8(86635)4-18-90**
- **Чегем районда: 8(86630)4-11-03**
- **Черек районда: 8(86636)41-1-61**
- **Эльбрус районда: 8(86638) 4-29-76.**

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

СЁЗБЕР

Сёзберде гюллени атларыны биринчи эм ахыр харфлары бериледиле.

ГАЗЕТНИ 23-чю НОМЕРИНДЕ БАСМАЛАННГАН СЁЗБЕРНИ ЖУУАПЛАРЫ:

Энине: 5. Чылмас. **6.** Ахырат. **9.** Чалма. **10.** Хурма. **11.** Орман. **12.** Тана. **16.** Амин. **18.** Сапыран. **19.** Бажиган. **20.** Жабалакъ. **21.** Ачыкълау. **22.** Жырчы. **25.** Зауур. **30.** Къояла. **31.** Сууап. **32.** Отрар. **33.** Тирмен. **34.** Атаман.

Ёрюне: 1. Тырман. **2.** Усхур. **3.** Къарма. **4.** Байрам. **7.** Нарт. **8.** Баян. **13.** Азнауур. **14.** Мараучу. **15.** Къагъанакъ. **17.** Ийнаныу. **23.** Ыран. **24.** Чалдиш. **26.** Артмакъ. **27.** Улакъ. **28.** Турна. **29.** Къабан.

Газетни келир номери 12 мартда чыгъарыкъды.

УЧРЕДИТЕЛЬЛЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор
АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДКОЛЛЕГИЯ:
ТЕКУЛАНЫ Хауа (баш редакторну орунбасары), ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат (баш редакторну орунбасары), ТОКЪУЛАНЫ Борис (жууаплы секретарь), МОКЪАЛАНЫ Зухура, МУСУКАЛАНЫ Сакинат, ТИКАЛАНЫ Фатима, УЛБАШЛАНЫ Мурат.

ТЕЛЕФОНЛА:
Редакторну приёмныйи - 42-63-01.
Баш редакторну орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82.
Жууаплы секретарь - 42-66-85.
Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

РЕДАКЦИЯНЫ БЁЛЮМЛЕРИ:
Политика эм право - 42-24-02, 42-67-68.
Экономика - 42-66-73.
Культура - 42-66-76.
Социал ишле - 42-75-82, 40-59-18.
Курортла, туризм эм спорт - 40-39-93, 42-66-71.
Окъуучула бла байламлыкъла жюрютюу эм жазылыу - 42-37-94.
Энчи корреспондент - 42-68-72.
Операторла - 40-28-49, 42-39-65.

Редакция авторла бла къагъыт жюрютмейди. Къол жазмалагъа рецензия этилмейди эм ала артха къайтарылмайдыла.
Газетде басмаланган материалдада айтылгъан оюмла редакцияны оюму бла келишмезге боллукъдула. Алада айтылгъан хар зат ючюн Россей Федерацияны Басманы юсюнден законуна тийишлиликде материалланы авторлары кеслери жууапладыла.

Редакция авторладан 400 газет тизгинден (машинка бла жазылгъан 5-6 бет) кёпню алмайды.

Газет Связьны, информация технологияланы эмда асламны коммуникацияланы ишлери жаны бла федерал надзор къулукъну (Роскомнадзорну) Къабарты-Малкъарда управлениясында 2016 жылда 19 декабрьде регистрация этилгенди.
Регистрация номер —ПИ № ТУ07-00118. Индекс - 51532

Газетни басмагъа "КъМР-Медиа" ГКУ-ну компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет "Тетраграф" ООО-ну типографиясында басмаланнганды. Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 33

Газетлени нелерине тапдырыу ючюн КъМР-ни почта связьны федеральный Управлениясы жууаплыды.
Телефон: 76-01-21

Газетлени розницагъа сатыу ючюн КъМР-ни "Роспечать" акционер обществосу жууаплыды.
Телефон: 42-69-34

Газет ыйыкъда юч кере чыгъады - геуюрге, орта, шабат кюнледе.

Номерге графикге кёре 19.00 сагъатда къол салынады. 20.00 сагъатда къол салынгъанды

ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГЪАРГЪАНЛА:
Жангоразланы Нажабат - дежурный редактор; Кучукланы Сафият, Кетенчиланы Зульфия - жууаплы секретарьлы орунбасарлары; Геляланы Валентина - (1, 2-чи бетле), Зезаланы Лида (5-чи бет), Токуманы Салим - (6-чы бет) - корректорла.

Тиражы 1422 экз. Заказ № 193
Багъасы 10 сомду.

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 5

электрон почта:
elbor_50@mail.ru